

Prvouka

Vyučovací předmět Prvouka zahrnuje učivo od 1. do 3. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách. Žáci mají k dispozici také počítačovou učebnu.

Žák si tvoří ucelenou představu o světě, poznává sám sebe a své nejbližší okolí. Učí se vnímat lidi a učí se vztahům mezi lidmi. Seznamuje se s místně i časově vzdálenějšími osobnostmi a snaží se porozumět soudobému způsobu života, jeho problémům a přednostem včetně situací ohrožení a bezpečí člověka. Současnost se snaží pochopit jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Je zde velice důležitý názorný příklad.

Žáci jsou do výuky zapojeni aktivně, pozorují a pojmenovávají věci, jevy, děje. Hledají jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Závěry vyvozují na základě pokusů.

Prvouka je rozdělena do pěti okruhů: 1. Místo, kde žijeme, 2. Lidé kolem nás, 3. Lidé a čas, 4. Rozmanitost přírody, 5. Člověk a jeho zdraví.

Charakteristika předmětu:

V Prvouce je kladen důraz na poznávání místních, regionálních a historických skutečností, velice důležitá je zkušenost žáků (např. v dopravní výchově). Žák se seznamuje se základy chování mezi lidmi, s pravidly slušného chování, s rodinou a tradicemi v rodině. Osvojuje si orientaci v dějích a čase a snaží se o samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů. Pozoruje živou a neživou přírodu, její zákonitosti, proměny a její různorodost v jednotlivých ročních obdobích, osvojuje si způsoby její ochrany. Seznamuje se se základní péčí o zdraví člověka, s nemocemi a bezpečným chováním v různých životních situacích. Žák je poučen o první pomoci a o důležitých telefonních číslech. Poznává člověka jako živou bytost, poznává sám sebe.

Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role a řeší modelové situace.

Formy realizace předmětu:

- skupinové vyučování
- samostatné práce
- práce na PC
- vycházky, exkurze
- návštěvy výstav a významných staveb

Vyučovací předmět Prvouka je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- český jazyk a literatura - vyprávění a popis pozorovaných dějů a jevů
- matematika - práce s čísly, výpočty, stupnice a osy
- výtvarná výchova - poznání sama sebe, kresba obrázků živočichů a rostlin
- hudební výchova - lidové písně
- tělesná výchova - tělovýchovné chvíle, bruslení, sáňkování, zdravý styl života

Vyučovací předmět pracuje s těmito **průřezovými tématy:**

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žák - získává informace a na základě jejich pochopení se orientuje v praktickém životě
- pracuje s termíny, se kterými byl seznámen, užívá je v různých vzdělávacích oblastech
 - na základě vlastního pozorování získané výsledky pomocí učitele posuzuje a srovnává
 - poznává smysl učení, je motivován k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- Žák - vnímá problémové situace a snaží se o vytvoření vlastního úsudku
- usiluje o získávání informací vedoucích k řešení problému a nenechá se odradit nezdarem
 - je veden k samostatnému řešení problému
 - správnost řešení problému ověřuje prakticky

Kompetence komunikativní

- Žák - rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech
- k jednotlivým tématům vyjadřuje své názory
 - pojmenovává pozorované skutečnosti
 - naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se porozumět a zapojuje se do rozhovoru
 - získává a osvojuje si komunikativní dovednosti a využívá je ve spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- Žák - proniká do práce ve skupině a přijímá pravidla práce v týmu
- vytváří příjemnou atmosféru ve skupině s využitím ohleduplnosti a úcty k názorům druhých
 - pomoc neodmítá poskytnout ani přijmout
 - přijímá názor malé skupiny i celé třídy
 - poznává sám sebe

Kompetence občanské

- Žák - respektuje druhé lidi, váží si jich, odmítá útlak a hrubé zacházení
- uvědomuje si práva a povinnosti ve škole i mimo ni
 - neodmítá poskytnout radu a pomoc
 - proniká do národních tradic a zajímá se a účastní kulturních aktivit
 - chápe význam péče o životní prostředí, aktivně se jí dle svých možností účastní

Kompetence pracovní

- Žák - materiály a vybavení využívá v souladu se stanovenými pravidly
- chová se tak, aby neohrozil zdraví své ani druhých lidí a nepoškodil životní prostředí
 - přijímané informace využívá v praktickém životě
 - upevňuje si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové práci

Kompetence digitální

- Žák - dodržuje pravidla chování při interakci v digitálním prostředí, učí se chránit osobní údaje, a uvědomuje si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- zdravě používá online technologie, uvědomuje si zdravotní rizika, která mohou nastat při jejich nadměrném používání

Časový a tematický plán

Předmět: Prvouka
Vzdělávací program: Škola pro děti

Třída: 1.
Školní rok: 2023/24
Časová dotace: 1 + 1 hodiny týdně

Měsíc	Tematický celek	Výstupy	Poznámky
Září	Rozhovoření žáků. Jsem školák. Naše škola. O přestávce. V budově školy. Cestou do školy. Vycházka do okolí školy- chování na ulici, správné přecházení. Pohyb ve škole, bezpečnost ve třídě.	Dojde bezpečně a nejkratší cestou do školy a zpět. Orientuje se v blízkém okolí školy. Je si vědom, že v okolí školy jsou místa (situace), kde může docházet k úrazům (konfliktům). Orientuje se ve škole a v blízkém okolí. Chápe, že existují lidé, kteří jsou schopni záměrně ublížit; chápe, že nesmí bez svolení nikam odejít, především s neznámou osobou, zůstat sám s cizí osobou, otvírat byt cizí osobě, brát cokoli od neznámého atd. Chápe nebezpečí osamocené pobyty v krajině. Svěří se rodičům, učitel, příbuzným s případy ohrožování, šikanování a pocity ohrožení. VDO – ohleduplné chování k ostatním, exkurze po budově	
	Prostředí školy. Činnosti ve škole. Školní režim a řád. Hygienické návyky. Okolí školy, bezpečnost v okolí školy, orientace v místě bydliště, cesta do školy.		
Říjen	Roční období (příroda na podzim, pozorování a popis životních projevů rostlin a živočichů v různých ročních obdobích, práce v sadu a na zahradě).	Popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích. EV – vztah člověka k přírodě, význam přírody pro život člověka, ochrana krajiny životního prostředí	
	Ovoce a zelenina. Zahrada a sad. Podzim. Podzim – vycházka, sběr přírodnin. Jak se chystají zvířátka na zimu.	Dle obrázkové předlohy žáci určují o jaký druh stromu se jedná + vycházka do lesa a poznávání stromů.	
Listopad	Podzim na poli. Opakování tematického celku podzim. Rodina (postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny). Proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života. Nesnášenlivost.	Popíše proměny přírody. Rozlišuje pojmy matka, otec, babička, dědeček, dcera, syn, bratr, sestra, vnuk, vnučka. Pojmenuje základní povinnosti členů rodiny. Projevuje radost ze zdařilých rodinných akcí a událostí, umí o nich vyprávět, znázorňuje je kresbou, dramatickou scénkou. Seznámí se s různými druhy povolání.	
Prosinec	Roční období. Státní svátky a významné dny. Pozorování proměn přírody v zimě. Zimní svátky.	Seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi. Popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích. Přiřadí k období významné svátky a události.	

Leden	Práce a volný čas. Zimní sporty. Oblékání. Život v přírodě (pozorování projevů živočichů v zimě). Opakování tematického celku Zima.	Určí lidské činnosti, sporty. Oblékání a chování v jednotlivých ročních obdobích.	
Únor	Člověk (poznáváme své tělo, základní stavba lidského těla). Čistota v mém pokojíku a v okolí našeho domu. Každý člověk je jiný. Zdraví a nemoc, úraz. Ošetřování člena rodiny. První pomoc při drobném poranění. Pohádka se zimní tematikou.	Určí základní části lidského těla. Chápe význam spánku, odpočinku a aktivního pohybu pro zdraví člověka. Rozpozná obvyklé běžné příznaky nemocí, bolest, nechutí k jídlu, malátnost, zimnici, průjem a včas o nich informuje dospělé. Rozlišuje nemoc a úraz. Umí poskytnout první pomoc při drobném poranění.	
Březen	Osobní hygiena a péče o zevnějšek. Správná výživa. Můj jídelníček – modelování kreslení. Jaro:- - rostliny na jaře - zahrada a sad - domácí zvířata a jejich mláďata - výstavka prvních květin Velikonoce – svátky jara.	Seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi. Popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích. Přihadí k období významné svátky a události.	
Duben	Život v přírodě (živočichové ve volné přírodě). Mláďata hospodářských domácích zvířat. Opakování tematického celku Jaro. Vycházka do přírody.	Popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích.	
Květen	Lidé a čas (orientace v čase, dny v týdnu, kalendář, roční období, měsíce) Hodiny (měření času). Režim dne.	Chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti a současnosti. Pojmenuje názvy dnů. Dodržuje základní režimové návyky v průběhu dne a týdne s pomocí učitele. Poznává průběh lidského života, jeho fáze.	
Červen	Věci a činnosti kolem nás (v obchodě). Jak lidé cestují (bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty). Situace hromadného ohrožení, krizová situace, šikana, týrání. Pozorování proměn přírody v létě Státní svátky a významné dny. Vztah člověka a přírody.	Umí jak a kudy se pohybovat jako chodec, jak přecházet silnici, v jakém pruhu jezdí cyklisti, a jak se chovat a jak se nechovat na silnici.	

Změna plánu vyhrazena

Časový a tematický plán

Předmět: Prvouka
Vzdělávací program: Škola pro děti

Třída: 2.
Školní rok: 2023/24
Časová dotace: 1 + 1 hodiny týdně

Měsíc	Tematický celek	Výstupy	Poznámky
Září	Místo, kde žijeme (domov, škola, obec) Jsem školák (bezpečně ze školy a do školy) Dopravní prostředky, značky Silniční provoz, chůze po komunikacích Obec, ve které žiji Obce, řeky, potoky a rybníky blízké svému bydlišti Důležitá telefonní čísla Životní prostředí v obci – problém s odpady	Dojde bezpečně a nejkratší cestou do školy a zpět. Orientuje se v blízkém okolí školy. Je si vědom, že v okolí školy jsou místa (situace), kde může docházet k úrazům (konfliktům). Orientuje se ve škole a v blízkém okolí Chápe, že existují lidé, kteří jsou schopni záměrně ublížit; chápe, že nesmí bez svolení nikam odejít, především s neznámou osobou, zůstat sám s cizí osobou, otvírat byt cizí osobě, brát cokoli od neznámého atd. Chápe nebezpečí osamocení pobytu v krajině. Svěří se rodičům, učitelům, příbuzným s případy ohrožování, šikanování a pocity ohrožení	EV
Říjen	Lidé kolem nás (rodina, soužití lidí, chování lidí) Členové rodiny (rodokmen) – celá jména, věk, povolání Povinnosti, vzájemná úcta, pomoc, pochopení Správné chování – pozdravit, omluvit se	Rozlišuje pojmy matka, otec, babička, dědeček, syn, dcera, bratr, sestra, vnuk, vnučka. Pojmenuje základní povinnosti a úkoly členů rodiny, chápe své povinnosti a práva. Přiměřeně se chová ke členům rodiny, domácím zvířatům, vlastnímu i společnému majetku	
Listopad	Lidé a čas, orientace v čase Jednotky času – rok, měsíc, týden, den, hodina Roční období – změny v přírodě Měsíce v kalendářním a školním roce Hodiny – čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá	Umí se orientovat v čase. Rozezná roční období a charakteristické črty pro dané roční období. Dovede přiřadit měsíce k ročnímu období. Orientuje se v čase. Čas dopolední a odpolední. Vyjmenuje činnosti, které dělá v týdnu a které o víkendu. Umí určit, které dny v týdnu jsou pracovní a které se do školy nechodí. Orientuje se v hodinách a umí je správně určit dle pokynů.	
	Ovoce a zelenina Zahrada a sad Podzim Podzim – vycházka, sběr přírodnin. Jak se chystají zvířátka na zimu	Popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích. Určí lidské činnosti a sporty v jednotlivých ročních obdobích, oblékání a chování venku. Zvyky a tradice Vánoc. EV – vztah člověka k přírodě, význam přírody pro život člověka, ochrana krajiny životního prostředí	MKUV
Leden	Rozmanitost přírody Popis stavby těla vybraných rostlin a živočichů Ovocné stromy a jejich plody Ovoce – třídění – malvice, peckovice, bobule Zelenina a její druhy	Dle obrázkové předlohy dovede popsat stavbu těla rostliny a živočichů. Umí říct jaké druhy ovocných stromů máme a jak se třídí.	EV

Únor	Rozmanitost přírody Listnaté a jehličnaté stromy Péče o pokojové rostliny	Umí určit dle obrázků o jaký druh stromu jde. Umí popsat rozdíl mezi jehličnatým a listnatým stromem. Správně pečuje o pokojové rostliny.	
Březen	Rozmanitost přírody Domácí zvířata Volně žijící zvířata Stěhovaví ptáci Hospodářská zvířata a jejich užitek Názvy dospělých živočichů a jejich mláďat Velikonoční zvyky	Třídí živočichy na domácí a volně žijící. Znalost významu domácích živočichů. Porovnává chování živočichů. Třídění a poznávání živočichů podle lokality. Určí, kteří ptáci patří ke stěhovavým a kteří ke stálým. Vysvětlí důvody, proč stěhovaví ptáci odlétají na zimu do teplých krajín. Podílení se na ochraně přírody. Seznámení se zvyky a tradicemi v obdobi Velikonoc.	OaSV
Duben	Rozmanitost přírody Správné chování v přírodě Možná nebezpečí – klíšťata, zmiže, jedovaté houby Druhy obilí, plevel Život v lese, na louce, na poli, u rybníka	Popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích.	EV
Květen	Soužití lidí Mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým. Chování lidí Vlastnosti lidí, pravidla slušného chování. Osobní bezpečí	Toleruje jinou rasu, tělesnou stavbu, vzhled, handicap a sociální původ ostatních spolužáků. Vhodně se chová k dospělým v různých situacích. Respektuje pokyny dospělých osob v jednotlivých prostředích. Dodržuje a chápe význam režimu v podávání léků. Chápe, že není vhodné sdělovat neznámým osobám jméno a bydliště. Je schopné říct „ne“ . Chápe význam péče o nemocné. Umí požádat dospělou osobu o pomoc při nehodě, úrazu, nebo v případě problémů	EV
Červen	Člověk a jeho zdraví Základní hygienické návyky Denní režim Nemoc, úraz, drobná poranění – ošetření Zásady zdravé výživy Ohleduplné chování – neohrožovat zdraví své ani jiných Obezřetné chování při setkání s cizími lidmi Základní části lidského těla	Chápe nebezpečí nevhodného chování a hovoří o důsledcích Vhodně se chová k dospělým v různých situacích a respektuje jejich pokyny. Respektuje pokyny dospělých osob v jednotlivých prostředích. Ví, jak bezpečně zacházet s nejběžnějšími nástroji a přístroji v domácnosti, chápe a určí možné nebezpečí při nesprávné manipulaci nebo při manipulaci s neznámým spotřebičem.	OaSV

Změna plánu vyhrazena

Časový a tematický plán

Předmět: Prvouka
Vzdělávací program: Škola pro děti

Třída: 3.
Školní rok: 2023/24
Časová dotace: 1 + 1 hodiny týdně

Měsíc	Tematický celek	Výstupy	Poznámky
Září	Místo, kde žijeme Domov; prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola; okolí školy Obec, místní krajina; její části, poloha v krajině	Vytvoří jednoduchý plán okolí školy, vyznačí cestu ke svému bydlišti. Dokáže určit nebezpečná místa ve své obci. Dokáže uvést plnou adresu a telefon, ví, že není vhodné sdělovat tyto informace cizím lidem.	
Říjen	Místo, kde žijeme Obec; dopravní síť. Osobní bezpečí; chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty. Dopravní značky. Situace hromadného ohrožení Ohleduplné chování k přírodě; živelné pohromy a ekologické katastrofy.	Projeví zájem o významná místa v obci, poznává je a chová se ohleduplně. Dodržuje pravidla bezpečnosti na komunikacích. Respektuje dopravní značky podle významu Osvojuje si základy bezpečného chování v mimořádných situacích.	
Listopad	Země, v níž žijeme Naše vlast; domov, krajina, národ, státní symboly Okolní krajina, region; zemský povrch, vodstvo na pevnině, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a živ. prostředí. Okolní krajina; orientační body a linie, světové strany. Práce s mapou	Bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště, v případě pochyb se zeptá na cestu. Projeví snahu přispět ke zlepšení prostředí domova (za pomoci rodičů a učitelů). Ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině, vodní toky a plochy, silnice, trať, lesní oblasti a historické objekty. Popíše základní činnosti člověka v krajině, jejich vlivy na životní prostředí krajiny. Určí hlavní světové strany na mapě, zná význam barev na mapě	
	Ovoce a zelenina Zahrada a sad Podzim Podzim – vycházka, sběr přírodnin. Jak se chystají zvířátka na zimu	Používá kalendář, vyhledá data narození členů rodiny. Dokáže jmenovat některé rodáky, památky, převypráví pověst a výtvarně a dramaticky ji zpracuje. Poznává průběh lidského života, jeho fáze. Srovnává způsob života v minulosti a současnosti (lidské činnosti, zvyky, tradice). EV – vztah člověka k přírodě, význam přírody pro život člověka, ochrana krajiny životního prostředí	
Leden	Neživá příroda Látky a jejich vlastnosti. Voda a vzduch, oheň, půda Životní podmínky; počasí.	Roztřídí přírodniny a uvede příklady. Popíše vlastnosti některých látek a jejich změn na základě pozorování. Vysvětlí základní význam vody, vzduchu, ohně, nerostů, hornin a půdy pro život lidí. Provádí elementární pokusy za použití jednoduchých měřicích pomůcek a dodržování zásad bezpečnosti	

Únor	Neživá příroda Vesmír a Země; sluneční soustava, den a noc Roční období	Pojmenuje vesmírná tělesa, pochopí zákonitosti střídání dne a noci Charakterizuje měsíce a roční období, popíše jejich proměny Provádí elementární pokusy za použití jednoduchých měřicích pomůcek a dodržování zásad bezpečnosti	
Březen	Živá příroda Rozmanitost přírody Ochrana přírody	Roztřídí přírodniny a uvede příklady. Popíše stavbu těla u houby, rostliny, živočicha Pozná životní prostředí a výživu nejznámějších druhů živočichů Chová se ohleduplně k rostlinám i živočichům	
Duben	Živá příroda Rozmanitost přírody Ochrana přírody	Roztřídí přírodniny a uvede příklady. Popíše stavbu těla u houby, rostliny, živočicha Pozná životní prostředí a výživu nejznámějších druhů živočichů Zapojuje se do aktivit ochrany přírody Uvědomuje si nebezpečí v přírodě a zvládá jim předcházet Chápe nebezpečí osamocení pohybu v krajině.	
Květen	Živá příroda Lidské tělo – stavba a funkce Hygiena Denní režim Životní potřeby a projevy Zdravá výživa, pitný režim Pohybový režim Péče o zdraví Nemoc, úraz, úrazová zábrana, léky První pomoc	Určí základní části lidského těla včetně orgánů. Uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny a pravidelně je řadí do denního režimu. Chápe význam spánku, odpočinku a aktivního pohybu a výživy pro zdraví člověka. Rozlišuje nemoc a úraz. Dodržuje bezpečné podávání léků, chápe jejich význam Rozpozná obvykle běžné příznaky nemocí (bolest, nechut k jídlu, malátnost, zimnici, průjem) a včas o nich informuje dospělé, dokáže si změřit teplotu.	
Červen	Reklamní vlivy péče o zdraví Partnerství, manželství Osobní nebezpečí; bezpečné chování v rizikovém prostředí. Osobní bezpečí; krizové situace (šikana, týrání), brutalita, násilí v médiích, služby odborné pomoci	Seznámí se s vlivem reklamy na člověka, diskutuje o vlastních zkušenostech Uvědomuje si důležitost partnerství a manželství pro zachování rodiny Chápe, že existují lidé, kteří jsou schopni záměrně ublížit; Chápe, že nesmí bez svolení nikam odejít, především s neznámou osobou, zůstat sám s cizí osobou, otvírat byt cizí osobě, brát cokoli od neznámého atd. Svěří se rodičům, učitelům, příbuzným s případy ohrožení, šikanování a pocitu ohrožení.	

Změna plánu vyhrazena